

βάνετο δι' Ἐπίτασιν Ἡδονῆς, καὶ Πλεουασμὸν τῆς Ποικιλίας τῶν Πραγμάτων, ὅθεν καὶ ποικίλους τινὰς ἔλαβε καὶ τοὺς τρόπους τῆς Χρήσεώς του, καὶ ἔχουσι καὶ τὰ κατ' αὐτὸ ὡς ἀκαλούθως.

Χορὸς Δραματικὸς.

Ὁ Δραματικὸς Χορὸς τῶν Παλαιῶν ἦτον συγκεείμενός ἐκ πολλῶν μὲν Προσώπων ἀνδ' ἐνὸς δὲ λαμβανομένου· ἐπειδὴ ὁμοθυμαδὸν καὶ συνέπραττον, καὶ συνελάου, καὶ συνεπάλλον τὰ πολλά. Ὁ Δίσχυλος εἶχεν ἐκτείνῃ τὸν Ἀριθμὸν του ἕως τῶν Πεντήκοντα, ἀλλ' οἱ μετ' αὐτὸν τὸν συντέτεμον ἕως τῶν Εἰκοσιτεσσάρων, καὶ τέλος ἕως τῶν Δώδεκα. Ἐλαμβάνοντο δὲ εἰς αὐτὸν ἐκ παντὸς Γένους, καὶ πάσης Ἡλικίας Ἄνδριποι· οἶον καὶ Ἄνδρες, καὶ Γυναῖκες, καὶ Γέροντες, καὶ Παῖδες· καὶ ἐνίοτε καὶ συμμίκτως ἐτίθεντο, Ἄνδρες μὲ Γυναῖκας, καὶ Γέροντες μὲ Παῖδας, καὶ καθ' ἑξῆς, καὶ μάλιστα εἰς τὸν τῆς Κωμωδίας· ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἐκ Λογικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξ Ἀλόγων συνέστατο πολλάκις, οἶον Βατράχιον, Σιφικῶν, Ὀρνέων, Νιφελῶν, καὶ τῶν τοιούτων, ὡς Ἀριστοφάνης ἐχρήσατο· καὶ ὅταν ἦτον σύμμικτος, ἴσαντο ἀντικρὺ τὰ διαφέροντα Πρόσωπα, διαχωριζόμενα ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῆς καλουμένης Θυέλης, ἣτις ἦτον εἰς τὸ μέσον τῆς Ὀρχήστρας, ὑψουμένη εἰς Σχήμα Βιομοῦ, ἢ καὶ Βωμὸς αὐτόχρημα· καὶ εἰ μὲν ἦτον ἐξ Ἀνδρῶν, καὶ Γυναικῶν, ἔπρεπε νὰ πλεονεκτῶσιν οἱ Ἄνδρες κατὰ τὸν Ἀριθμὸν, εἰ δὲ ἐκ Γυναικῶν, καὶ Παίδων, αἱ Γυναῖδες· εἰ δὲ ἐκ Γερόντων καὶ Νέων, οἱ Γέροντες. Ἐπυνήθιζον δὲ οἱ παλαιοὶ Δραματοδιδάσκαλοι νὰ εἰσάγωσι τόσον εἰς τὴν Ὀρχήστραν τὸ Σύστημα τοῦ Χοροῦ, ὅσον καὶ εἰς τὴν Σκηνὴν τὰ Πρόσωπα τῆς Πράξεως μὲ Ὑποδήματα ὑψηλά, καὶ μὲ Ἐνδύματα ἀλ-

λόκοτα ἐνίοτε· καὶ μὲ Προσωπεῖα εἰς εἶδος Περιεφραλαίας, καὶ καθέλου μὲ Σχήματα μεμορφωμένα κατὰ τὰς Ἰδέας τῶν μιμουμένων, καὶ κατὰ τὰς χρείας τῶν Πράξεων· οἱ Νεώτεροι ὁμῶς, καὶ καθ' ἡμᾶς παρητήθησαν τὴν Χρῆσιν τῶν Προσωπειῶν, καὶ οἱ Ὑποκριταὶ εἰς τὸ Θέατρον μιμοῦνται καὶ Λόγους, καὶ Πράξεις μὲ γυμνὰ τὰ φυσικὰ τῶν Πρόσωπα δι' Ἐπίτασιν Ἐνεργείας· ἐπειδὴ τὸ Προσωπεῖον, διὰ τὸ νὰ μὲν πάντοτε τὸ αὐτὸ δὲν διδῆι εἰς τὴν Μίμησιν καὶ ἐξ ἑαυτοῦ κάμμιαν Προσθήκην Ζωηρότητος, καὶ ἀφίνει νὰ ἐνεργῇ μόνη ἡ Δύναμις τοῦ Λόγου· τὸ δὲ γυμνόν, καὶ φυσικόν Πρόσωπον, ἀλλοιοῖμενον συνεχῶς, καὶ κατὰ τὰς Περιστάσεις ὑποκρινόμενον ἢ τὸ Περιχαρῆς, καὶ Γελασικόν, ἢ τὸ Περίλυπον, καὶ Σπλαγγικόν, ἢ τὸ Ὀργίλον, ἢ τὸ Τεθορυβημένον, καὶ Ἐμφοβον, καὶ Ἐκστατικόν, καὶ τὰ ὅμοια, ζωγραφίζει εἰς τὰς Ψυχὰς τῶν Θεατῶν ὁμοίωτα τὰ μιμούμενα, καὶ διεγείρει τὰ Πάθη μετὰ πλείονος Ἐνεργείας, καὶ Δρασικότητος· τινὲς ὁμῶς καὶ κατὰ τοῦτο δικαιολογοῦντες τὴν Ἀρχαιότητα, λέγουσιν, ὅτι ἐπειδὴ τὰ Θέατρα τῶν Παλαιῶν ἦσαν πολὺ μεγαλύτερα, οἱ Θεαταὶ διὰ τὸ Μῆκος τοῦ Διαστήματος δὲν ἐδύναντο νὰ ἐξακριβώσωσι τὰς Μεταβολὰς τῶν Προσώπων, καὶ διὰ τοῦτο οἱ Ὑποκριταὶ καθὼς Μιμηταὶ ἀπέβλεπον νὰ τὰ καθιστῶσι μᾶλλον ὅμοια κατὰ τὰς Ἰδέας τῶν Μιμουμένων, ἢ νὰ τὰ ἔχωσιν ἔτοιμα πρὸς τὰς ἀπαιτουμένας Μεταβολὰς, αἱ ὁποῖαι εἰς τοὺς Θεατὰς ἦσαν μάταιαι, καὶ τῆς ἀκριβοῦς Μιμήσεως ἐλλειπίεσθαι.

Ἐφαίνετο δὲ εἰς τὸν Τόπον του ὁ Χορὸς ποτὲ μὲν ἐξ ἀρχῆς, ποτὲ δὲ καὶ μετέπειτα ἐπορρήσιαζετο, ὅποταν ἡ Ὑπόθεσις ἀπῆτει τὴν Χρῆσιν του· καὶ ἔ καιρὸς οὗτος ὠνομάζετο Χοροῦ Πάροδος. Καὶ εἰ μὲν ὡς ἀπὸ τῆς Πόλεως ἐπὶ τὸ Θέατρον ἤρχετο, διὰ τῆς ἀριστερᾶς Ἀψίδος τῆς Ὀρχήστρας εἰσῆρχετο, εἰ δὲ ὡς ἀπὸ Ἀγροῦ, διὰ τῆς δεξιᾶς, κατὰ Σχήμα τετράγων-